

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника  
Чернігівської обласної військової  
адміністрації  
01 липня 2025 р. № 855

Обласна цільова Програма  
«Мистецька освіта Чернігівщини»  
на 2026-2030 роки

Чернігів, 2025 рік

## Зміст

Стор.

|    |                                                                                                         |   |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1. | Паспорт обласної цільової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2026-2030 роки (далі – Програма). | 3 |
| 2. | Визначення проблемних питань, на розв’язання яких спрямована Програма.                                  | 4 |
| 3. | Мета Програми.                                                                                          | 7 |
| 4. | Шляхи і засоби розв’язання проблем, обсяги та джерела фінансування та строки виконання Програми.        | 7 |
| 5. | Завдання і заходи Програми.                                                                             | 7 |
| 6. | Очікувані результати виконання Програми.                                                                | 8 |
| 7. | Координація та контроль за ходом виконання Програми.                                                    | 8 |

Додаток 1. Ресурсне забезпечення обласної цільової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2026-2030 роки.

Додаток 2. Напрями діяльності та заходи обласної цільової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2026-2030 роки.

Додаток 3. Результативні показники виконання завдань та заходів обласної цільової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2026-2030 роки.

**1. Паспорт**  
**обласної цільової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини»**  
**на 2026-2030 роки**

|      |                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.   | Ініціатор розроблення Програми                                                                 | Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації                                                                                                                                                                                                                                        |
| 2.   | Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми    | Розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 06.03.2025 № 474 «Про розроблення проєкту обласної цільової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2026-2030 роки»                                                                                                                                             |
| 3.   | Розробник Програми                                                                             | Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації                                                                                                                                                                                                                                        |
| 4.   | Співрозробники Програми                                                                        | Комунальний заклад «Чернігівський фаховий музичний коледж ім. Л.М. Ревуцького» Чернігівської обласної ради, комунальний заклад «Ніжинський фаховий коледж культури і мистецтв імені Марії Заньковецької» Чернігівської обласної ради.                                                                                                            |
| 5.   | Відповідальний виконавець Програми                                                             | Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації                                                                                                                                                                                                                                        |
| 6.   | Учасники Програми                                                                              | Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації, комунальний заклад «Чернігівський фаховий музичний коледж ім. Л.М. Ревуцького» Чернігівської обласної ради, комунальний заклад «Ніжинський фаховий коледж культури і мистецтв імені Марії Заньковецької» Чернігівської обласної ради. |
| 7.   | Термін реалізації Програми                                                                     | 2026-2030 роки                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 8.   | Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми                              | Обласний бюджет                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 9.   | Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього, у тому числі: | 213696,4 тис. гривень                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 9.1. | коштів обласного бюджету                                                                       | 213696,4 тис. гривень                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

## **2. Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямована Програма**

Обласна цільова Програма «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2026-2030 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про культуру», «Про позашкільну освіту».

Розвиток культури, мистецтва й духовності є ключовим елементом національних інтересів України. Культурний вплив сприяє інноваційному розвитку громад, формує нові запити та задовольняє потреби в культурно-мистецькій продукції.

Мистецька освіта відіграє ключову роль у формуванні національного культурного середовища, виступаючи інструментом виявлення та розвитку індивідуального творчого потенціалу особистості. В умовах динамічних суспільних трансформацій особливої актуальності набуває необхідність модернізації системи мистецької освіти, що передбачає оновлення змісту навчання, перегляд освітніх стандартів і вдосконалення управлінських підходів на всіх рівнях.

Пріоритетного значення набуває підтримка та розвиток початкової мистецької освіти, зокрема збереження мережі мистецьких шкіл, впровадження інклюзивного навчання та врахування культурно-освітніх потреб. У цьому контексті важливо забезпечити сталість функціонування багатоступеневої та безперервної системи мистецької освіти як на регіональному, так і на загальнодержавному рівнях.

Забезпечення функціонування мистецької школи при комунальному закладі «Чернігівський фаховий музичний коледж ім. Л.М. Ревуцького» Чернігівської обласної ради (далі – Коледж ім. Л.М. Ревуцького) та мистецької школи при комунальному закладі «Ніжинський фаховий коледж культури і мистецтв імені Марії Заньковецької» Чернігівської обласної ради (далі – Коледж імені Марії Заньковецької) як центрів початкової мистецької освіти зумовлене необхідністю апробації новітніх технологій, освітніх та навчальних програм, нарощування методичного й практичного досвіду в контексті підготовки молодих фахівців для забезпечення закладів культури і мистецтв Чернігівської області кваліфікованими кадрами.

Діяльність зазначених мистецьких шкіл тісно пов'язана та інтегрована в систему підготовки молодших бакалаврів Коледжу ім. Л.М. Ревуцького та Коледжу імені Марії Заньковецької. На базі шкіл проходять усі види навчально-виробничої практики здобувачів освіти коледжів. Студенти здобувають необхідні компетентності, вміння та навички, практичну підготовку без відриву від занять, набувають досвід викладання фахових дисциплін і проведення концертно-виконавської діяльності.

Найважливіша місія сучасної початкової мистецької освіти – виявляти, плекати й розвивати здатність до творчості в кожного, хто виявив здібності та бажання навчатися мистецтву.

Відкриття нових спеціалізацій, зокрема з образотворчого та естрадного мистецтва, дасть можливість забезпечити доступ до якісної мистецької освіти більшій кількості дітей, організувати більше виставок, концертів та інших мистецьких заходів. Це сприятиме привабливості закладів мистецької освіти як культурних центрів, стане важливим кроком для підтримки творчого розвитку дітей та зміцнення культурного потенціалу міста й області, особливо в період воєнного стану. У майбутньому це відкриє шлях до створення на базі закладів мистецької освіти безбар'єрного освітнього простору для ветеранів війни, членів їхніх сімей та деяких інших категорій.

Мистецька освіта в умовах воєнного часу виконує важливу соціально-реабілітаційну функцію. Через мистецтво діти та молодь мають змогу опрацьовувати емоційні переживання, зменшувати рівень стресу, знаходити підтримку та впевненість у власних силах. Це особливо актуально для дітей внутрішньо переміщених осіб, сімей військовослужбовців, а також дітей із прикордонних районів області.

У зв'язку з особливими умовами діяльності закладів мистецької освіти в період воєнного стану зростає роль якісного безперервного професійного розвитку педагогічних працівників. Пріоритетним напрямом роботи з педагогічними кадрами є підвищення їхньої кваліфікації у сфері особистісного розвитку, відновлення й збереження внутрішніх ресурсів, постійна психологічна та методично-педагогічна підтримка.

Невід'ємною частиною підвищення фахового рівня викладачів закладів мистецької освіти є проведення обласних конференцій, семінарів, круглих столів, засідань міських, районних, обласних методичних об'єднань з усіх спеціалізацій, заходів із підвищення кваліфікації.

На виконання наказу Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 «Про затвердження нормативів матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.07.2014 за № 727/25504 мистецька школа при Коледжі ім. Л.М. Ревуцького та мистецька школа при Коледжі імені Марії Заньковецької потребують модернізації, оновлення та вдосконалення матеріально-технічної бази (придбання мольбертів, планшетів, музичних інструментів і звукової апаратури, мультимедійних комплексів, офісної техніки тощо).

Більшість музичних інструментів та обладнання було придбано ще в період 1992-2002 років. Термін їх експлуатації становить від 20 до 33 років, вони перебувають у зношеному та застарілому стані й практично не підлягають ремонту. Всі наявні інструменти й обладнання мають річну норму зносу 10%.

Придбання необхідних інструментів та обладнання, що передбачено Програмою, забезпечить відкриття нових спеціалізацій (образотворчого та естрадного мистецтва), покращить матеріально-технічну базу шкіл, розширить спектр освітніх послуг і активізує культурно-мистецьке середовище. Зокрема, сприятиме проведенню творчих публічних заходів за участю колективів та окремих виконавців у межах мистецько-просвітницьких, інноваційних та національно-патріотичних проєктів.

Нині заклади мистецької освіти, продовжуючи працювати у важких умовах воєнного часу, формують унікальний безпековий та педагогічний досвід, беручи на себе новий рівень відповідальності.

Найактуальнішим стає питання створення та облаштування безпечного простору для перебування в навчальному закладі як здобувачів освіти, так і педагогічних працівників.

Одним із важливих викликів, що з'явилися після повномасштабного вторгнення, є створення укриттів у мистецьких школах з урахуванням принципів безбар'єрності та доступності для маломобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю.

Оскільки мистецька школа при Коледжі ім. Л.М. Ревуцького не має укриття, усі заняття з учнями (крім хореографічного мистецтва) були переведені до I та II корпусів Коледжу ім. Л.М. Ревуцького. Для відновлення повноцінних занять з усіх спеціалізацій у приміщенні мистецької школи вкрай необхідно забезпечити навчальний заклад сучасним укриттям.

Першочерговою проблемою є виготовлення проєкту згідно з ДБН В.2.2-5:2023 на будівництво укриття місткістю до 100 осіб у мистецькій школі при Коледжі ім. Л.М. Ревуцького по вул. Оборонців Чернігова, 2 м. Чернігів. Орієнтовна вартість виготовлення проєктно-кошторисної документації, враховуючи вартість експертизи, становить 250 тис. гривень. Орієнтовна вартість будівництва – близько 40 млн гривень.

Нагальною проблемою є також проведення поточних і капітальних ремонтів мистецьких шкіл, модернізація класів згідно з чинними нормами, заходи з енергозбереження, проведення капітального ремонту приміщення мистецької школи при Коледжі ім. Л.М. Ревуцького для дотримання вимог охорони дитинства, санітарно-гігієнічних і протипожежних норм, техніки безпеки.

Виготовлено проєктно-кошторисну документацію «Капітальний ремонт будівлі школи мистецтв при Коледжі ім. Л.М. Ревуцького по вул. Молодчого, 2 у м. Чернігові», яка потребує коригування згідно з ДБН А.2.2-3:2014 із забезпеченням проходження експертизи та отримання позитивного висновку.

Орієнтовна вартість коригування проєктно-кошторисної документації з урахуванням вартості експертного висновку становить близько 380 тис. гривень.

Унаслідок бойових дій у м. Чернігів приміщення мистецької школи при Коледжі ім. Л.М. Ревуцького наразі залишається без централізованого водопостачання (через руйнування існуючої мережі, постійні пориви). Для підключення до системи централізованого питного водопостачання та водовідведення мистецької школи при Коледжі ім. Л.М. Ревуцького по вул. Оборонців Чернігова, 2, м. Чернігів, згідно з проєктно-кошторисною документацією, необхідно 193,004 тис. гривень.

Мистецька школа при Коледжі ім. Л.М. Ревуцького та мистецька школа при Коледжі імені Марії Заньковецької є важливою частиною освітньо-культурної інфраструктури Чернігівської області, яку необхідно зберегти й

підтримати задля розвитку творчого потенціалу регіону. Вони не лише забезпечують базову та професійну мистецьку освіту, а й виконують роль культурного осередку, що сприяє збереженню національних традицій, популяризації українського мистецтва й вихованню нового покоління талановитих митців.

Підтримка таких закладів є стратегічно важливою для збагачення духовного життя суспільства, укріплення культурної ідентичності та забезпечення сталого розвитку регіону. Саме через такі інституції формується культурний простір, що об'єднує громади й надихає на творчу самореалізацію.

### **3. Мета Програми**

Головною метою Програми є створення сприятливих умов для розвитку системи мистецької освіти Чернігівської області, підвищення якості мистецької підготовки, збереження й підтримка мистецьких шкіл при провідних комунальних закладах мистецької освіти, а також формування культурно-освітнього простору як чинника національної ідентичності, творчого потенціалу молоді та сталого розвитку регіону.

### **4. Шляхи і засоби розв'язання проблем, обсяги та джерела фінансування та строки виконання Програми**

Програма передбачає реалізацію у 2026-2030 роках комплексу узгоджених заходів, спрямованих на модернізацію системи мистецької освіти Чернігівської області, збереження та розвиток мережі мистецьких шкіл, оновлення матеріально-технічної бази, підвищення фахової кваліфікації педагогічних кадрів, створення безпечного освітнього середовища та формування цілісного культурно-освітнього простору регіону.

Фінансове забезпечення заходів Програми здійснюється за рахунок коштів, передбачених в обласному бюджеті.

Обсяг фінансування Програми за рахунок коштів обласного бюджету визначається щорічно, виходячи з конкретних завдань і заходів Програми та фінансових можливостей бюджету.

Прогнозний обсяг фінансування Програми викладено у Додатку 1 «Ресурсне забезпечення Програми».

Перелік заходів Програми може корегуватися в залежності від реальних потреб та завдань, які визначаються Програмою.

### **5. Завдання і заходи Програми**

Основними завданнями Програми є:

- збереження та розвиток мережі мистецьких шкіл;
- підвищення рівня навчального, навчально-методичного та науково-методичного забезпечення мистецьких шкіл;
- кадрове забезпечення мистецьких шкіл;
- проведення капітального ремонту/капітальне будівництво укриття, будівель, споруд, котелень, дахів та комунікацій;

проведення поточних ремонтів будівель, споруд, котелень, дахів, комунікацій та обладнання;

проведення модернізації навчальної, матеріально-технічної бази, оснащення сучасним обладнанням.

Перелік заходів за напрямками діяльності наведено у Додатку 2 «Напрями діяльності та заходи Програми».

## **6. Очікувані результати виконання Програми**

Виконання Програми забезпечить:

оновлення ресурсної бази мистецьких шкіл при закладах фахової передвищої освіти;

підвищення рівня мистецької підготовки здобувачів освіти;

збільшення кількості абітурієнтів на мистецькі спеціальності;

посилення ролі мистецької освіти у збереженні культурної спадщини;

активізацію співпраці мистецьких шкіл із територіальними громадами області;

створення умов для творчого розвитку молоді;

популяризацію культурного іміджу Чернігівщини на всеукраїнському рівні.

Детальна інформація про очікувані результати подана у Додатку 3 «Результативні показники виконання завдань та заходів Програми».

## **7. Координація та контроль за ходом виконання Програми**

Виконання Програми здійснюється шляхом реалізації заходів виконавцями, зазначеними у цій Програмі.

Відповідальним виконавцем Програми визначено Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації.

Учасники Програми, які отримують кошти з обласного бюджету Чернігівської області на виконання напрямів діяльності та заходів, щопівроку, до 10 числа місяця, що настає за звітним періодом, надають Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації звітну інформацію про хід реалізації заходів Програми.

Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації забезпечує підготовку щорічних звітів про виконання Програми відповідно до п. 7 розпорядження голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 05.05.2016 № 245 «Про Порядок розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання».

В.о. директора Департаменту  
культури і туризму, національностей  
та релігій Чернігівської обласної  
державної адміністрації

Павло ВЕСЕЛОВ